

สรุป พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2542

* ใช้บังคับเมื่อวันที่ 18 พฤศจิกายน 2542 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2542 บังคับใช้ในวันถัดไป)

* มีทั้งหมด 4 หมวด 37 มาตรา

* ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ คือ

นายกรัฐมนตรี / รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง / รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมวด 1 คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

➤ คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (จำนวน 36 คน) ประกอบด้วย

1) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน

2) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย / รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง / ปลัดกระทรวงมหาดไทย / ปลัดกระทรวงการคลัง / ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ / ปลัดกระทรวงสาธารณสุข / เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา / เลขาธิการ ก.พ. / เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ / ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ / อธิบดีกรมการปกครอง (<< อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) จำนวน 11 คน

3) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 12 คน

ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2 คน / ผู้บริหารเทศบาล 3 คน / ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล 5 คน / และผู้บริหารกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารเมืองพัทยา รวม 2 คน
(โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทเลือกกันเองตามหลักเกณฑ์ที่นายกรัฐมนตรีกำหนด)

4) ผู้ทรงคุณวุฒิ (โดยการสรรหา) จำนวน 12 คน

บุคคลที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ 5 ด้าน คือ
ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน / ด้านการพัฒนาท้องถิ่น / ด้านเศรษฐศาสตร์ / ด้านการปกครอง (สาขารัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์) / ด้านกฎหมาย

คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม	พ้นจากตำแหน่งเมื่อ
1) มีสัญชาติไทย 2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปีบริบูรณ์ 3) ไม่เป็นข้าราชการตำแหน่งเงินเดือนประจำ, ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง, ไม่เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น,	1) ตาย 2) ยื่นใบลาออกต่อประธานกรรมการ 3) เป็นบุคคลล้มละลาย, ขาดคุณสมบัติต้องห้าม, ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก * กรรมการมีวาระในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ไม่เกิน 2 วาระ *

* ให้ “หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เป็น เลขานุการ

* คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- 1) จัดทำแผนการกระจายอำนาจฯ และแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
- 2) กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจ
- 5) ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่
- 6) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติ โดยคำนึงความสะดวก รวดเร็วในการบริการ
- 7) เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ การรักษาวินัย การคลัง
- 8) เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ต่อคณะรัฐมนตรี
- 9) เร่งรัดให้มีการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ที่จำเป็นเพื่อดำเนินการ
- 10) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 11) พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น
- 12) เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
- 13) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ กรณี ส่วนราชการไม่ดำเนินการกระจายอำนาจ
- 14) เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อ คณะรัฐมนตรี อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- 15) ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- 16) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

* ให้ “สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” มีฐานะเป็น “ส่วนราชการ” ใน “สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี” มีอำนาจดังต่อไปนี้

- 1) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
- 2) รวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการ
- 3) ร่วมมือและประสานงานกับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 4) ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- 5) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ

หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

➤ **เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล** มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- 2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- 3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- 5) การสาธารณูปการ
- 6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- 7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- 8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการศึกษา
- 10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 14) การส่งเสริมกีฬา
- 15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- 19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- 20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- 21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- 23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรงมหรสพและสาธารณสถานอื่น ๆ
- 24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 25) การผังเมือง
- 26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 28) การควบคุมอาคาร
- 29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

31) กิจกรรมอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

➤ **องค์การบริหารส่วนจังหวัด** มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) การจัดการศึกษา

7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

8) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

13) การจัดการและดูแลสถานีขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่นหรือจากสหการ

16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

21) การขนส่งมวลชนและวิศวกรรมจราจร

22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการ สมควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำ

- 25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- 26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส
- 28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่
- 29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

หมวด 3 การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร

▶ **เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล** อาจมีรายได้จาก ภาษี อากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

- 1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- 2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่
- 3) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย
- 4) ภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามประมวลกฎหมายรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรร (ภาษีมูลค่าเพิ่มขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และภาษีมูลค่าเพิ่มของกรุงเทพมหานคร) แล้ว **ไม่เกินร้อยละ 30 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้**หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของ “กรมสรรพากร” ที่จะจัดเก็บ
- 5) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากร โดยอาศัยข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา ซึ่งรวมกับอัตรา ที่จัดเก็บในองค์การบริหารส่วนจังหวัด แล้ว **ไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร**
- 6) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตเทศบาลเมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา **ไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ**
- 7) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน
- 8) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน
- 9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ
- 10) อากรการฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และ จำหน่ายเนื้อสัตว์
- 11) อากรรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรรังนกอีแอ่น
- 12) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐในอัตรา **ร้อยละ 40** แล้ว ดังต่อไปนี้

ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประธานบัตรที่ได้รับการจัดสรรใน อัตรา **ร้อยละ 20** ของเงินค่าหลวงแร่ ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

ข) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตาม
ประธานบัตรให้ ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 10 ของเงินค่าหลวงแร่** ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

ค) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลในจังหวัดอื่นที่ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 10
ของเงินค่าหลวงแร่** ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

13) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม หลังจากหักส่งเป็นรายได้ของรัฐใน
อัตรา **ร้อยละ 40** แล้ว

ก) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตามประธานบัตรให้ได้รับการ
จัดสรรใน อัตรา **ร้อยละ 20 ของเงินค่าหลวงปิโตรเลียม** ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

ข) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลอื่นที่อยู่ภายในจังหวัดที่มีพื้นที่ครอบคลุมพื้นที่ตาม
ประธานบัตรให้ ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 10 ของเงินค่าหลวงปิโตรเลียม** ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

ค) องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลในจังหวัดอื่นที่ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 10
ของเงินค่าหลวงปิโตรเลียม** ที่จัดเก็บได้ภายในเขต

14) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ภายใน
เขต ทั้งนี้ตาม ประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

15) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่
คณะกรรมการกำหนด

16) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา **ไม่เกินร้อยละ 10 ของ
ค่าธรรมเนียม** ที่มีการ จัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

17) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาล
เมืองพัทยา และองค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ และให้ตกเป็น
รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียม
ค่าใบอนุญาต และค่าปรับให้นำรายได้มาแบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัดตาม
คณะกรรมการกำหนด

18) ค่าใช้น้ำบาดาลตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล ทั้งนี้ให้เป็นไปตามสัดส่วนที่คณะกรรมการ
กำหนด

19) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

20) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วน
ตำบล

รายได้จาก ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้

รายได้จาก	ร้อยละ
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	30
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	30
ภาษีสรรพสามิต	30
ค่าภาคหลวงแร่	40
- ครอบคลุมพื้นที่	20
- ภายในจังหวัด	10
- จังหวัดอื่น	10
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	40
- ครอบคลุมพื้นที่	20
- ภายในจังหวัด	10
- จังหวัดอื่น	10
ใบอนุญาตขายสุรา	10
ใบอนุญาตเล่นการพนัน	10

เทคนิคการจำ.....

เพิ่ม	ธุรกิจ	สามิต	แร่	ปิโตรเลีย ม	ครอบคลุ ม	ในจังหวัด	จังหวัด อื่น	สุรา	การพนัน
30	30	30	40	40	20	10	10	10	10

➤ **องค์การบริหารส่วนจังหวัด** อาจมีรายได้จาก ภาษี อากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

1) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ **ไม่เกินอัตราละ 10 สตางค์** สำหรับน้ำมัน และ กิโลกรัมละไม่เกิน 10 สตางค์ สำหรับก๊าซปิโตรเลียม

2) ภาษีบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดสำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ **ไม่เกินมวณละ 10 สตางค์**

3) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตาม (ภาษีมูลค่าเพิ่มของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล และภาษีมูลค่าเพิ่มของกรุงเทพมหานคร) แล้ว **ไม่เกินร้อยละ 30** ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของ **“กรมสรรพากร”** ที่จะจัดเก็บ

4) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากร โดยอาศัยข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา ซึ่งรวมกับอัตราที่ จัดเก็บในเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล แล้ว **ไม่เกินร้อยละ 30** ของอัตราภาษีที่ **จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร** โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

5) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

6) ภาษีเพิ่มการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

7) อากรังนกอีแอ่นตามกฎหมายว่าด้วยอากรังนกอีแอ่น

8) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ ให้ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 20** ของค่าภาคหลวงแร่ที่จัดเก็บได้ ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

9) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม ให้ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 20** ของ **ค่าภาคหลวง ปิโตรเลียม** ที่จัดเก็บได้ภายในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

10) ค่าธรรมเนียมบำรุงองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมาย **ว่าด้วยโรงแรม**

11) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด **เป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นและให้ตกเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด**

12) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด **จัดให้มีขึ้น**

13) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

รายได้จาก ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้

รายได้จาก	ร้อยละ / สตางค์
น้ำมันเบนซิน/น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่คล้ายกัน	10
ก๊าซปิโตรเลียม	10
ยาสูบ	10
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	30
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	30
ค่าภาคหลวงแร่	20
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	20

➤ **กรุงเทพมหานคร** อาจมีรายได้จาก ภาษี อากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

1) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน

2) ภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่

3) ภาษีป้ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีป้าย

4) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานคร สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับรถยนต์ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ **ไม่เกินอัตรา 10 สตางค์ สำหรับน้ำมัน และ กิโลกรัมละไม่เกิน 10 สตางค์ สำหรับก๊าซปิโตรเลียม**

5) ภาษีบำรุงกรุงเทพมหานคร สำหรับยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตจังหวัดโดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มได้ **ไม่เกินอัตราร้อยละ 10 สตางค์**

6) ภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรที่ได้รับการจัดสรรในอัตราซึ่งเมื่อรวมกับการจัดสรรตาม (ภาษีมูลค่าเพิ่มของเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล + ภาษีมูลค่าเพิ่มขององค์การบริหารส่วนจังหวัด) แล้ว **ไม่เกินร้อยละ 30 ของภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้** หักส่วนที่ต้องจ่ายคืนแล้ว โดยเป็นหน้าที่ของ “กรมสรรพากร” ที่จะจัดเก็บ

7) ภาษีธุรกิจเฉพาะตามประมวลกฎหมายรัษฎากร โดยอาศัยข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา **ไม่เกินร้อยละ 30 ของ อัตราภาษีที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร** โดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพากรที่จะจัดเก็บ

8) ภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ภาษีสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และค่าแสตมป์ยาสูบตามกฎหมายว่าด้วยยาสูบ ซึ่งเก็บจากการค้าในเขตกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตรา **ไม่เกินร้อยละ 30 ของอัตราภาษีที่กรมสรรพสามิตจัดเก็บ** และให้ถือเป็นภาษีและค่าแสตมป์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นโดยเป็นหน้าที่ของกรมสรรพสามิตที่จะจัดเก็บ

9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

10) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ รวมทั้งเงินเพิ่มตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ภาษีรถตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่ง ทางบก และค่าธรรมเนียมล้อเลื่อนตามกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อน

11) ภาษีการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

12) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่ให้ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 20 ของค่าภาคหลวงแร่** ที่กรมทรัพยากรจัดเก็บได้จริง

13) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมให้ได้รับการจัดสรรในอัตรา **ร้อยละ 20 ของค่าภาคหลวง ปิโตรเลียม** ที่กรมทรัพยากรจัดเก็บได้จริง

14) อากาศรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากการฆ่าสัตว์

15) ค่าธรรมเนียมบำรุงกรุงเทพมหานคร โดยออกข้อบัญญัติเรียกเก็บจากผู้พักในโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

16) ค่าธรรมเนียมสนามบินตามกฎหมายว่าด้วยการเดินอากาศ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามอัตราและวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

17) ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

18) ค่าธรรมเนียมดังต่อไปนี้ โดยออกข้อบัญญัติจัดเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราไม่เกิน **ร้อยละ 30 ของค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น**

ก) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา

ข) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน

19) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้ กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของ กรุงเทพมหานคร

20) ค่าธรรมเนียมใด ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่ กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น

21) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร

การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรในแต่ละปี ให้คณะกรรมการพิจารณากำหนดโดยคำนึงถึง ภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็น สำคัญ

รายได้จาก ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และรายได้

รายได้จาก	ร้อยละ / สตางค์
น้ำมันเบนซิน/น้ำมันดีเซล และน้ำมันที่ คล้ายกัน	10
ก๊าซปิโตรเลียม	10
ภาษีมูลค่าเพิ่ม	30
ภาษีธุรกิจเฉพาะ	30
ภาษีสรรพสามิต	30
ค่าภาคหลวงแร่	40
ค่าภาคหลวงปิโตรเลียม	40

➤ **องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** อาจมีรายรับดังต่อไปนี้

- 1) รายได้จากทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 2) รายได้จากสาธารณูปโภค
- 3) รายได้จากการพาณิชย์และการทำกิจการ ไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจาก สหการ
- 4) ภาษีอากร ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ค่าตอบแทน หรือรายได้อื่นใด ตามที่มีกฎหมาย บัญญัติไว้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) ค่าบริการ
- 6) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น
- 7) เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ
- 8) รายได้จากการจำหน่ายพันธบัตร
- 9) เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์การ หรือนิติบุคคลต่าง ๆ
- 10) เงินกู้จากต่างประเทศ องค์การต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ
- 11) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

- 12) เงินช่วยเหลือหรือเงินค่าตอบแทน
- 13) รายได้จากทรัพย์สินของแผ่นดิน หรือรายได้จากทรัพย์สินของรัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการเพื่อมุ่งหากำไรในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 14) รายได้จากค่าธรรมเนียมพิเศษ

การออกพันธบัตร, การกู้เงินจากองค์กร หรือนิติบุคคลต่าง ๆ , การกู้เงินจากต่างประเทศ, รายได้จากทรัพย์สิน
ให้ออกเป็นข้อบัญญัติท้องถิ่นโดยได้รับความเห็นชอบจาก “คณะรัฐมนตรี”

หมวด 4 แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

➤ แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้บังคับใช้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังนี้

ก) ภารกิจที่เป็นการดำเนินการซ้ำซ้อนระหว่างรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือภารกิจที่รัฐจัดให้บริหารในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี

ข) ภารกิจที่รัฐจัดให้บริการในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและมีผลกระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี

ค) ภารกิจที่เป็นการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล ให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี

2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะของรัฐและขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ให้ชัดเจน โดยในระยะแรกกำหนดภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แตกต่างกันได้ โดยให้เป็นไปตามความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งต้องพิจารณาจากรายได้และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จำนวนประชากร ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ตลอดจนคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลา 10 ปี

เทคนิคการจำ....

- 1. ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจ .....
  - (ก) ซ้ำซ้อน
  - (ข) รัฐจัดให้บริการ / มีผลกระทบต่อ
  - (ค) นโยบายของรัฐบาล
- } ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน 4 ปี
- 2. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบ ต้องไม่เกินระยะเวลา 10 ปี

3. กำหนดแนวทางและหลักเกณฑ์ให้รัฐทำหน้าที่ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ

4. กำหนดการจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน และรายได้อื่นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละประเภทอย่างเหมาะสม

โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 เป็นต้นไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาล -- > **ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25**

โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นสัดส่วนต่อรายได้สุทธิของรัฐบาลในอัตรา -- > **ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35**

5. การจัดตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในส่วนที่เกี่ยวกับการบริการสาธารณะในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้เป็นไปตามความจำเป็นและความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

ให้คณะกรรมการดำเนินการจัดทำ**แผนปฏิบัติการ** เพื่อกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประเด็นของข้อสอบอยู่ที่ว่าจะถามว่าพระราชบัญญัตินี้ปี 2542 หรือปี 2549

* ถ้า ปี 2549 ตัวเลขจะมี 25 และ 35

* ถ้า ปี 2542 ตัวเลขจะมี 20 และ 35

➤ **การกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้**

1) กำหนดรายละเอียดของอำนาจหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบจะต้องกระทำ โดยในกรณีใดเป็นอำนาจและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของรัฐหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน ให้กำหนดแนวทางวิธีปฏิบัติเพื่อประสานการดำเนินการให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม

2) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีดำเนินการในการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรให้เพียงพอแก่การดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดให้เป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐในการให้บริการสาธารณะเป็นส่วนรวมด้วย

3) รายละเอียดเกี่ยวกับการเสนอให้แก้ไขหรือจัดให้มีกฎหมายที่จำเป็นเพื่อดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4) จัดระบบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายและมาตรฐาน การกระจายบุคลากรจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่ส่วนท้องถิ่น โดยการสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคน **สู่ท้องถิ่น** และสร้างระบบความก้าวหน้าสายอาชีพที่เหมาะสม

แผนปฏิบัติการตามที่กล่าวข้างต้นต้องกำหนดรายละเอียดวิธีปฏิบัติ และกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการให้ชัดเจนด้วย

เมื่อคณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการแล้ว ให้เสนอ “คณะรัฐมนตรี” ให้ความเห็นชอบ แล้วรายงานต่อ “รัฐสภา” เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาใช้บังคับต่อไป

แผนงานปฏิบัติการที่ประกาศใช้บังคับ ให้มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามแผนปฏิบัติการนั้น

ในกรณีที่สภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไปในระหว่างที่แผนปฏิบัติการใช้บังคับ คณะกรรมการอาจดำเนินการปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสภาพการณ์นั้นได้

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการและรายงานให้ “คณะรัฐมนตรี” ทราบทุกปี ในกรณีที่มีปัญหาและอุปสรรค ไม่อาจดำเนินการตามแผนปฏิบัติการได้ ให้คณะกรรมการรายงานให้ “คณะรัฐมนตรี” ทราบปัญหาและอุปสรรค และแนวทางแก้ไขด้วย

ให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนการกำหนดอำนาจและหน้าที่ และการจัดสรรรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้ว

โดยต้องพิจารณาทบทวนใหม่ ทุกระยะเวลา ไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันที่มีการกำหนดอำนาจและหน้าที่หรือวันที่มีการจัดสรรรายได้ ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของการกำหนดอำนาจและหน้าที่และการจัดสรรรายได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ : นายชวน หลีกภัย (นายกรัฐมนตรี)